

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/1531/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113235295
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Priehoda
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6113235295.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Priehodu a členov senátu JUDr. Márie Podhorovej a JUDr. Anny Snopčokovej, v právnej veci navrhovateľa: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, v konaní zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, proti odporcom: 1/ B. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XXX, I., 2/ Q. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. F. XXX/XX, I., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov: Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Fedinova 9, Bratislava, v konaní právne zastúpeného advokátskou kanceláriou HKP Legal, s.r.o., so sídlom Sasinkova 6, Bratislava, IČO: 36 727 334, o zaplatenie 390,25 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa a vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 01. 10. 2014 č. k. 16C/39/2014 - 76, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia **z r u š u j e a** v tomto rozsahu mu vec **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

V ostatných výrokoch rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh navrhovateľa zamietol, odporcom 1/, 2/ a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia nepriznal. Rozhodol tak s odôvodnením, že medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere, ktorá nemá obligatórne náležitosti, a preto podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. považoval poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Okrem toho poukazoval tiež na to, že konanie navrhovateľa pri poskytovaní úveru je aj v rozpore s dobrými mravmi, a to pre dohodnutú výšku odplaty, ktorá je v neprospech odporcov 1/, 2/, ako dlžníkov z revolvingového úveru. Aj z tohto dôvodu preto považoval uzavretú zmluvu v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka za neplatnú. Po zistení, že zo strany odporcov došlo k zaplateniu vyššej sumy, ako im bola zo strany navrhovateľa poskytnutá, nepovažoval návrh navrhovateľa za dôvodný, a preto ho zamietol. Pokiaľ ide o náhradu trov konania, rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p., a to vo vzťahu k odporcom 1/, 2/ tak, že týmto náhradu trov konania nepriznal, lebo si trovy neuplatnili, a pokiaľ ide o vedľajšieho účastníka, tak považoval vykonané úkony za neúčelné, pretože podania boli šablónovité bez zohľadnenia konkrétnosti daného prípadu, a preto nebol dôvod na priznanie trov.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie navrhovateľ do veci samej, ale aj vedľajší účastník do výroku, ktorým mu neboli priznané trovy konania.

Navrhovateľ v dôvodoch odvolania poukazoval na to, že rozhodnutie okresného súdu nie je správne. Predovšetkým poukazoval na to, že údaj o RPMN bol v zmluve riadnym spôsobom medzi účastníkmi

dohodnutý. V tomto smere poukazoval na údaje, ktoré uviedol žiadateľ o požadovanom revolvingovom úvere, ktoré sa týkali jednak RPMN, ako aj ročnej úrokovej sadzby. Z údajov, ktoré sa nachádzajú v zmluve o schválení revolvingového úveru, vyplýva, že zo strany navrhovateľa tieto požadované údaje neboli prekročené, ba práve naopak, boli nižšie oproti tomu, čo bolo požadované zo strany žiadateľa, a preto tieto údaje je nemožné hodnotiť tak, že boli v neprospech odporcov 1/, 2/, ako žiadateľov revolvingu. V konečnom dôsledku výška RPMN ako aj výška úrokovej sadzby bola stanovená nižšie, ako bolo požadované zo strany žiadateľov, teda odporcov 1/, 2/, a preto táto okolnosť nie je v ich neprospech, a preto tu nemožno hovoriť vôbec o tom, že by išlo o právnu neistotu vytvorenú zo strany navrhovateľa vo vzťahu k odporcom 1/, 2/. Podľa názoru navrhovateľa zmluva obsahuje aj všetky podstatné údaje o splatnosti daného úveru. Úver nebolo preto možné posudzovať ako bezúročný a bez poplatkov. Náležitosti zmluvy o úvere boli dodržané a v súlade so zákonom č. 258/2001 Z. z. Okrem toho poukazoval na to, že v § 3 ods. 10 a 11 zákona č. 258/2001 Z. z. je stanovená maximálna výška odplaty. Výška odplaty bola upravená aj osobitnými ustanoveniami, a to § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere. Bol toho názoru, že ustanovenie § 53 ods. 6 a § 3 ods. 10, 11 zákona č. 258/2001 Z. z. majú právnu povahu lex specialis a súd mal daný právny vzťah posudzovať podľa uvedených ustanovení. Keďže predmetný úver patrí do pôsobnosti zákona č. 258/2001 Z. z., tak podľa § 3 ods. 10 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nesmela prekročiť výšku ustanovenú nariadením vlády. V § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 238/2008 Z. z. bola ustanovená výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru tak, že výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru s výnimkou podľa ods. 2 nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá dvojnásobku priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov pre príslušný typ spotrebiteľského úveru platný ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnený podľa § 7a ods. 2 zákona a súčasne nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá štvornásobku hodnoty váženého priemeru priemerných hodnôt ročnej percentuálnej miery nákladov a priemernej úrokovej miery za všetky typy spotrebiteľských úverov platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona. Výška odplaty za spotrebiteľské úvery bola teda regulovaná, a pokiaľ nepresiahla stanovenú maximálnu hranicu, bola odplata uzatvorená v súlade so zákonom. Dohodnutá odplata medzi navrhovateľom a odporcami 1/, 2/ neprevýšila túto maximálnu hodnotu, a preto závery okresného súdu sú nesprávne aj pokiaľ sa týka aplikácie ustanovenia § 39 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na uvedené okolnosti žiadateľ preto navrhovateľ rozhodnutie okresného súdu zmeniť a podanému návrhu vyhovieť, prípadne tento zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Vedľajší účastník v podanom odvolaní proti rozsudku okresného súdu napadol výrok, ktorým mu okresný súd nepriznal náhradu trov konania. Žiadateľ v napadnutom výroku rozhodnutie okresného súdu zmeniť a priznať mu náhradu trov konania. Vychádzal z toho, že okresný súd nesprávne rozhodol o náhrade trov konania, keď mal dôsledne vychádzať z ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p., teda z toho, že v konaní boli odporcovia 1/, 2/ ako aj vedľajší účastník vystupujúci na ich strane úspešní, a preto im patrí náhrada trov konania. Vedľajší účastník tak, ako každý iný účastník konania, má právo sa dať zastúpiť právnym zástupcom z radov advokátov, a pokiaľ v konaní pri poskytnutí právnej pomoci vznikli trovy, má v prípade úspechu vedľajší účastník právo na ich náhradu. Nesúhlasil s tvrdením okresného súdu, že podané vyjadrenie nezohľadňuje konkrétne okolnosti daného prípadu. Práve naopak, je toho názoru, že podané vyjadrenie tieto údaje obsahuje, pretože obsahuje aj podrobnú argumentáciu k dôvodom, ktoré boli uvádzané zo strany navrhovateľa a návrh na rozhodnutie vo veci. Okrem toho súd ani nekonkretizoval, v čom videl dôvod šablónovitosti podaní, na základe ktorých nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov. Žiadateľ preto rozhodnúť v zmysle podaného odvolania a vedľajšiemu účastníkovi priznať jednak náhradu trov prvostupňového, ako aj odvolacieho konania.

Krajský súd preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutých výrokoch v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p. a tento v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil vo veci samej a výroku o trovách vo vzťahu k odporcom 1/, 2/, a vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. ho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V zmysle ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p. odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný. Je tiež viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odseku 2 až 7 § 213 O. s. p.

Z obsahu spisu vyplýva, že účastníci konania dostali poučenie podľa ustanovenia § 120 ods. 4 O. s. p. o tom, že sú povinní predložiť alebo označiť všetky dôkazy a skutočnosti skôr, ako vo veci vyhlási sudca dokazovanie za skončené, pretože na dôkazy predložené a označené neskôr súd neprihliadne. Takéto poučenie bolo súčasťou predvolania na pojednávanie okresného súdu. Pojednávanie Okresného súdu Banská Bystrica dňa 01. 10. 2014 sa nezúčastnil navrhovateľ a jeho právny zástupca, ktorí svoju neúčast na pojednávaní neospravedlnili a do pojednávanie okresného súdu ani nenavrhl iné dôkazy okrem tých, ktoré boli v konaní predložené. Právny zástupca vedľajšieho účastníka svoju neúčast na pojednávaní okresného súdu ospravedlnil a súhlasil s tým, aby bolo pojednávané aj v jeho neprítomnosti. Pokiaľ potom okresný súd pojednával v neprítomnosti účastníkov konania podľa § 101 ods. 2 O. s. p., považoval jeho postup krajský súd za správny, takisto za správny aj jeho postup, pokiaľ uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené, keďže účastníkom bolo dané poučenie podľa ustanovenia § 120 ods. 4 O. s. p.

Za daného stavu potom aj krajský súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa, pretože nezistil, že by bol daný dôvod na opakovanie dôkazov predložených pred okresným súdom alebo doplnenie dokazovania v zmysle ustanovenia § 213 ods. 3 až 5 O. s. p.

V zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Po preskúmaní veci na základe podaného odvolania zo strany navrhovateľa do veci samej dospel krajský súd k záveru, že okresný súd v danej veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, vykonané dôkazy aj vyhodnotil v súlade s § 132 O. s. p. a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. S dôvodmi rozhodnutia okresného súdu sa krajský súd stotožňuje a na tieto poukazuje.

Z obsahu spisu je nesporné, že medzi navrhovateľom a odporcami 1/, 2/ bola uzavretá Zmluva o revolvingovom úvere, a to dňa 15. 10. 2009 pod č. XXXXXXXXXXXX. V danom prípade išlo o poskytnutie finančných prostriedkov medzi navrhovateľom a odporcami 1/, 2/, ako fyzickými osobami nepodnikateľmi, teda išlo o spotrebiteľský úver medzi navrhovateľom a odporcom. V tomto treba považovať záver okresného súdu za správny a tento nespochybnil ani samotný navrhovateľ.

Okresný súd správne posudzoval uvedený úver podľa Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Je nesporné, že zmluva uzatvorená medzi navrhovateľom a odporcami 1/, 2/ mala písomnú formu, teda išlo o platne uzatvorenú zmluvu. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. však zmluva o spotrebiteľskom úvere musela okrem všeobecných náležitostí obsahovať aj údaje v tomto ustanovení obsiahnuté. Ak takéto údaje neobsahovala, tak podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona druhej vety neobsahovala náležitosti podľa ods. 2 písm. a/, b/, d/ až j/, k/ a l/ a poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje čo i len jeden údaj podľa § 4 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré musí zmluva obsahovať, tak treba vychádzať potom zo záveru uvedeného v § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. Krajský súd sa stotožňuje so záverom okresného súdu, že v zmluve chýba údaj o konečnej splatnosti revolvingového úveru, presné údaje o splatnosti úveru má obsahovať zmluva, ktorá bola uzatvorená medzi navrhovateľom a odporcami 1/, 2/. Nestačí, aby tieto údaje boli obsiahnuté v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, pretože tieto všetky náležitosti mali byť obsahom riadne uzatvorenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pokiaľ ide o poskytnutý revolving, tak tu krajský súd poukazuje na to, že Zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch nerobí rozdiel pri náležitostiach podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. u revolvingu a ostatných úveroch. Pokiaľ je preto uvedený len predpoklad RPMN, tak takýto údaj nie je postačujúci pre záver, že táto podmienka v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. bola splnená.

V zmysle vyššie uvedeného potom okresný súd správne vyvodil, že v danom prípade treba predmetný úver posudzovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 4 ods. 3 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

Pokiaľ ide o ďalšie námietky odvolateľa, tak treba poukázať na to, že nariadenie vlády SR č. 238/2008 zo dňa 11. 06. 2008, ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prekročiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru účinnú od 01. 07. 2008, tak podľa § 1 ods. 1 tohto nariadenia výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá dvojnásobku priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov pre predpísaný typ spotrebiteľského úveru platný ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnený podľa § 7a ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. a súčasne nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá štvornásobku hodnoty váženého priemeru priemerných hodnôt ročnej percentuálnej miery nákladov a priemernej úrokovej miery za všetky typy spotrebiteľských úverov platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona. Pokiaľ ide o pravidlá maximálnej možnej odplaty, táto bola ustanovená v nadväznosti na priemerovaný údaj ročnej percentuálnej miery nákladov reportované kvartálne subjektmi finančného trhu. Uvedený model administratívneho stropu odplaty bol nepochybne posunom v právnej úprave zameranej na ochranu práv spotrebiteľa. Ako však ukázala aplikačná prax, v konečnom dôsledku viedol k posilneniu poskytovania nevýhodných spotrebiteľských úverov pre spotrebiteľov. Praktickým dôsledkom tejto právnej úpravy bolo, že údaje o RPMN pobočiek bánk, zahraničných bánk sa v jednom koši stretávali s údajmi nebankových subjektov, ktoré pri niektorých typoch spotrebiteľských úveroch požičiavali finančné prostriedky pri RPMN dosahujúcej stovky percent. Takáto právna úprava nebola správna, bola benevolentná k finančnému trhu a svojím účinkom občanov značne poškodzovala, keďže podporovala úžeru na finančnom trhu. Za daných okolností je krajský súd názoru, že mohol súd prvého stupňa judikovať neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere pre jej rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka). Zákonom č. 379/2008 Z. z. bolo zavedené nové znenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ktoré reflektovalo na vyššie popísanú novelu zákona č. 258/2001 Z. z., pričom zákonodarca rozlíšil v ods. 6 režim spotrebiteľských úverov a režim ostatných úverov a pôžičiek, ktoré nemajú tento charakter. Zákonom č. 659/2007 Z. z. v jeho čl. 22 bode 2 s účinnosťou od 01. 04. 2008 došlo k doplneniu nového odseku 11 v § 3 zákona č. 258/2001 Z. z., ktorý ustanovil, že ak je zmluva o spotrebiteľskom úvere v rozpore s ustanovením ods. 10, je neplatná v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto ustanoveniu, ak sa ten, kto je takouto zmluvou dotknutý neplatnosti dovoľá. Uvedená zmena predstavuje opatrenie zamerané na prospech finančného trhu a jeho subjektov. S účinnosťou od 01. 04. 2008 bol povolený koncept absolútnej neplatnosti, tzv. úžernej zmluvy platnej a účinnej od 01. 01. 2008, zmenený na koncept relatívnej neplatnosti a navyše aj neplatnosti čiastočnej zameranej len na časť plnenia, ktoré je v rozpore s administratívnym stropom odplaty podľa zákona č. 258/2001 Z. z. Išlo o nevýhodnú legislatívnu zmenu, ktorá nepriamo podporovala úžerné praktiky dominujúce v tom období na finančnom trhu. Zásadným následkom uvedenej legislatívnej zmeny bolo, že s tým istým druhom porušenia zákona a práva spotrebiteľa spájali dva právne predpisy rôzne právne následky. Išlo o stav nežiaduci, pričom právna úprava zákona č. 258/2001 Z. z. nedostatočným spôsobom tak zabezpečovala ochranu práv spotrebiteľa.

Ak sám zákonodarca vytvoril takýto stav nedostatočnej ochrany práva spotrebiteľa, tak potom správne pristúpil okresný súd k posúdeniu daného právneho vzťahu aj podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Námietky odvolateľa preto krajský súd nepovažoval za dôvodné.

Z vyššie uvedených dôvodov preto krajský súd považoval rozhodnutie okresného súdu za vecne správne, a preto vo výroku, ktorým okresný súd návrh navrhovateľa zamietol a odporcom 1/, 2/ nepriznal náhradu trov konania, rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil podľa ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Vo výroku, ktorým okresný súd nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia, rozhodnutie okresného súdu zrušil a v tomto rozsahu mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že v konaní mali odporcovia 1/, 2/ a vedľajší účastník, ktorý na ich strane vystupoval, úspech. Okresný súd pri náhrade trov konania správne vychádzal z ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p. Pokiaľ odporcovia 1/, 2/ náhradu trov konania neuplatnili a okresný súd im túto náhradu nepriznal, tak v tejto časti odporcovia 1/, 2/ odvolanie proti rozsudku okresného súdu nepodali a rozhodnutie nadobudlo vo vzťahu k nim právoplatnosť. Pokiaľ však ide o náhradu trov vedľajšieho účastníka, tak do dôvodov rozhodnutia okresný súd uviedol, že mu nepriznal náhradu trov konania len z dôvodu, že išlo o úkony, ktoré neboli účelné, podania boli šablónovité bez zohľadnenia konkrétnosti prípadu, pričom navyše občianske združenie je založené za účelom poskytovania ochrany

spotrebiteľom, za týmto účelom mal oprávnenie vystupovať v konaní pred súdom. Zvolenie si právneho zástupcu a následne vzniknuté trovy súd nepovažoval za účelné bránenie a uplatňovanie práva zo strany vedľajšieho účastníka.

V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že svoj záver okresný súd o tom, že úkony neboli účelné a podania boli šablónovité bez zohľadnenia konkrétnosti prípadu, bližšie okresný súd nezdôvodnil. Túto okolnosť vytýkal aj vedľajší účastník v podanom odvolaní proti rozsudku okresného súdu do výroku o trovách konania. V tejto časti rozhodnutie okresného súdu nie je dostatočné, a preto nie je ani krajským súdom preskúmateľné. Je nesporné, že vedľajší účastník sa dal v konaní zastúpiť právnym zástupcom z radov advokátov. Krajský súd k tomu poznamenáva, že tak, ako každý iný účastník konania, tak aj vedľajší účastník konania sa mohol dať v konaní zastúpiť právnym zástupcom z radov advokátov, pretože mu v tom nebránilo žiadne ustanovenie procesného predpisu. Ak toto svoje právo využil, tak realizoval len svoje oprávnenie vyplývajúce z čl. 47 ods. 2 Ústavy SR. Táto okolnosť preto nemôže byť dôvodom pre nepriznanie trov konania vedľajšiemu účastníkovi.

V ďalšom konaní preto okresný súd dôsledne posúdi uplatnené trovy vedľajšieho účastníka, vykonané právne úkony a svoj záver o trovách konania riadnym spôsobom zdôvodní tak, aby mohol byť následne preskúmateľný. Z týchto dôvodov preto v napadnutom výroku o trovách vedľajšieho účastníka krajský súd rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že okresný súd je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 226 O. s. p. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.